

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **J. W.**

ukaranego za czyn z art. 86 k.w.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 4 października 2023 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść ukaranego od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 12 czerwca 2023 r. sygn. akt IV Ka 534/23, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu z 31 stycznia 2023 r. sygn. akt II W 732/20,

1. na podstawie art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. uchyla zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu w zakresie dotyczącym J. W. i umarza postępowanie w odniesieniu do tego obwinionego;

2. kosztami postępowania w sprawie w zakresie dotyczącym J. W. obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z 12 czerwca 2023 r. sygn. akt IV Ka 534/23 utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu z 31 stycznia 2023 r. sygn. akt II W 732/20, którym J. W. został uznany za winnego tego, że:

w dniu 23 maja 2020 r. około godz. 13:00 na ul. [...] w [...], kierując samochodem osobowym marki C. o nr rej. [...], stworzył zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że wykonując manewr wyprzedzania, nie zachował szczególnej ostrożności oraz bezpiecznej odległości od samochodu osobowego marki C.1 o nr rej. [...], który jechał z tego samego i w tym samym kierunku, w wyniku czego uderzył w ww. pojazd, a następnie na skutek uderzenia oba pojazdy przemieściły się i uszkodziły zaparkowane samochody osobowe marki T. o nr rej. [...] oraz F. o nr rej. [...], tj. popełnienia wykroczenia z art. 86 § 1 k.w., za które przyjmując, że w czasie popełnienia powyższego czynu miał ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynów i pokierowania swoim postępowaniem w myśl art. 17 § 2 k.w. (pkt I wyroku)

Ponadto, na podstawie art. 86 § 1 k.w. w zw. z art. 24 § 1 k.w., sąd pierwszej instancji wymierzył J. W. karę grzywny w wysokości 1 000 złotych (pkt I wyroku) oraz na podstawie art. 86 § 3 k.w. w zw. z art. 29 § 1 i 2 k.w. orzekł wobec niego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 10 miesięcy (pkt II wyroku).

Wyroki zawierały ponadto rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesowych.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 12 czerwca 2023 r. sygn. akt IV Ka 534/23, wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył on ten wyrok w całości na korzyść ukaranego. W kasacji podniósł jeden zarzut, wskazując na „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 5 § 1 pkt. 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. polegające na wydaniu orzeczenia o utrzymaniu w mocy wyroku Sądu I instancji, pomimo istnienia w dacie orzekania negatywnej przesłanki procesowej w postaci przedawnienia karalności wykroczenia, co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia przewidzianą w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.s.w.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu

i umorzenie postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.

Słusznie podaje skarżący, że doszło w tej sprawie do orzekania w przedmiocie odpowiedzialności wykroczeniowej J. W. w sytuacji przedawnienia karalności czynu z art. 86 § 1 k.w.

Zgodnie z treścią art. 45 § 1 k.w. karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok; jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu.

Obwinionemu przypisano nieprawomocnym wyrokiem Sądu I instancji popełnienie wykroczenia w dniu 23 maja 2020 r.

Karalność przypisanego J. W. wykroczenia ustała zatem z dniem 24 maja 2023 r., czyli po upływie trzech lat od daty jego popełnienia.

Wyrok sądu odwoławczego zapadł w dniu 12 czerwca 2023 r. W myśl przepisu art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. - nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy nastąpiło przedawnienie orzekania.

Natomiast w myśl przepisu art. 104 § 1 pkt 7 k.p.s.w. - sąd odwoławczy uchyla na posiedzeniu zaskarżone orzeczenie, niezależnie od granic zaskarżenia, podniesionych zarzutów i wpływu uchybienia na treść orzeczenia, jeżeli zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 5 § 1 pkt 4-10 k.p.k.

W dacie orzekania przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu ustała karalność przedmiotowego wykroczenia, a co za tym idzie - doszło do przedawnienia orzekania, co stanowi tzw. bezwzględny powód odwoławczy ujęty w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.s.w., który musi być brany pod uwagę poza zakresem zaskarżenia oraz niezależnie od granic podniesionych zarzutów. W sytuacji przedawnienia wykroczeń powinnością sądu odwoławczego jest uchylenie zaskarżonego wyroku w tym zakresie i umorzenie postępowania co do przedawnionych czynów z uwagi na treść przepisów art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2013 r. sygn. akt III KK 300/13*).

W tej sytuacji powinnością sądu odwoławczego było uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania z uwagi na treść przepisów art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2016 r. sygn. akt V KK 220/16*).

Nadmienić należy, iż w niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania przepis art. 15 zzz ust. 1 i 6 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. nowelizującej ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2020.568 z dnia 2020.03.31), zgodnie z którym w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemiologicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 nie biegnie przedawnienie karalności oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa, przestępstwa i wykroczenia skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia, który został uchylony z dniem 16 maja 2020 r. na mocy ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U.2020.875 z dnia 2020.05.15). Wykroczenie przypisane obwinionemu J. W. zostało bowiem popełnione 23 maja 2020 r., a zatem siedem dni po okresie wyznaczonym powyższymi przepisami, tj. od 31 marca 2020 r. do 16 maja 2020 r., kiedy to wstrzymany został bieg przedawnienia wykroczeń. Zatem w dacie wyrokowania, gdy upłynął już nawet najdłuższy możliwy 3-letni okres przedawnienia wykroczenia (art. 45 § 1 k.w.), należało w oparciu o art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. postępowanie umorzyć. Tak się nie stało i dlatego zarzut skarżącego okazał się w pełni zasadny. Sądowi Najwyższemu w tej sytuacji nie pozostawało nic innego, jak tylko uchylić zaskarżony wyrok oraz utrzymać nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu i umorzyć postępowanie z uwagi na ustanie karalności wykroczenia, czemu nie sprzeciwiała się treść art. 45 § 2 k.w., jako że w dacie składania kasacji okres przedawnienia już upłynął (*zob. uchwała Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2002 r., I KZP 15/02, OSNKW 2002, z. 7-8, poz. 49*).

O kosztach postępowania orzeczono po myśli art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w.

(B.B.)

[ms]